

ĐÁP ỨNG QUỐC GIA VỚI MA TÚY TỔNG HỢP DẠNG ATS

*THs.Bs. Đỗ Hữu Thủy
Cục Phòng, chống HIV/AIDS.*

Nội dung trình bày

I. Hướng dẫn quốc gia can thiệp lạm dụng ma túy tổng hợp dạng ATS

II. Kế hoạch can thiệp lạm dụng ma túy tổng hợp dạng ATS tại Việt Nam

HƯỚNG DẪN QUỐC GIA CAN THIỆP MA TÚY TỔNG HỢP DẠNG ATS

Đáp ứng với ma túy nói chung và ma túy dạng ATS

- 1. Giảm cung:** Phòng, chống buôn bán ma túy, thực thi pháp luật đối với người buôn bán, tàng trữ ma túy.
- 2. Giảm cầu:** Giáo dục sức khỏe cho cộng đồng, giảm kỳ thị, tăng số người tiếp nhận điều trị lạm dụng và lệ thuộc, cải thiện hệ thống chăm sóc sức khỏe cho người nghiện.
- 3. Giảm hại:** Triển khai các can thiệp y tế - xã hội nhằm giảm tác hại do ma túy gây ra cho cá nhân người sử dụng và cộng đồng.

Hướng dẫn quốc gia về can thiệp lạm dụng ma túy tổng hợp dạng ATS

- Hướng dẫn tập trung vào can thiệp lạm dụng ATS chứ không hướng dẫn cho tất cả các loại ma túy tổng hợp;
- Ngoài các phần: Lời giới thiệu; Chữ viết tắt; Mục lục; Hướng dẫn sử dụng tài liệu; Phụ lục và Tài liệu tham khảo. Tài liệu có 6 chương.
- Chương 1:** Tổng quan về ATS và các can thiệp;
- Chương 2:** Sàng lọc, đánh giá ban đầu và chẩn đoán lạm dụng ATS;
- Chương 3:** Các biện pháp can thiệp tâm lý và hành vi;
- Chương 4:** Điều trị rối loạn tâm thần trên bệnh nhân lạm dụng ATS;
- Chương 5:** Can thiệp trên một số nhóm bệnh nhân đặc thù.
- Chương 6:** Hỗ trợ xã hội đối với người sử dụng ma túy tại cộng đồng.

BỘ Y TẾ **CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: **786** /QĐ-BYT Hà Nội, ngày **01** tháng **3** năm **2019**

QUYẾT ĐỊNH
Ban hành Hướng dẫn can thiệp lạm dụng ma túy tổng hợp dạng Amphetamine

BỘ TRƯỞNG BỘ Y TẾ

Căn cứ Luật phòng, chống vi rút gây ra hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người (HIV/AIDS) số 64/2006/QH11 ngày 29 tháng 6 năm 2006;
Căn cứ Nghị định số 75/2017/NĐ-CP ngày 20 tháng 6 năm 2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Y tế;
Xét đề nghị của Cục trưởng Cục Phòng, chống HIV/AIDS,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Ban hành kèm theo Quyết định này “Hướng dẫn can thiệp lạm dụng ma túy tổng hợp dạng Amphetamine”.

Điều 2. Quyết định này có hiệu lực kể từ ngày ký, ban hành.

Điều 3. Các ông, bà: Chánh Văn phòng Bộ; Cục trưởng Cục Phòng, chống HIV/AIDS; Vụ trưởng các Vụ, Cục trưởng các Cục trực thuộc Bộ Y tế; Giám đốc các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh trực thuộc Bộ Y tế; Giám đốc Sở Y tế các Tỉnh, Thành phố trực thuộc Trung ương và Thủ trưởng các đơn vị có liên quan chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này./.

Nơi nhận:
- Như Điều 3;
- Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam (để báo cáo);
- Ủy ban về CVĐXH của Quốc hội (để báo cáo);
- Văn phòng Chính phủ (để báo cáo);
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Các Thứ trưởng (để biết);
- Cổng thông tin điện tử Bộ Y tế;
- Lưu: VT, AIDS.

KT. BỘ TRƯỞNG
THỦ TRƯỞNG

Nguyễn Việt Tiến

Chương 1. Tổng quan về ATS và các can thiệp

- Giải thích thuật ngữ: Ma túy tổng hợp Chất kích thích hướng thần; Chất ma túy; Các kích thích dạng Amphetamine; Lạm dụng chất gây nghiện...;
- Tổng quan về ma túy tổng hợp dạng Amphetamine: khái niệm ATS; Tình hình sử dụng ATS trên thế giới và Việt Nam; Tác động của ATS; Khuyết hướng sử dụng; Quá trình biến đổi tâm lý khi sử dụng ATS;
- Các biện pháp can thiệp: Điều trị thuốc; Can thiệp tâm lý, xã hội..,
- Nguyên tắc chung can thiệp lạm dụng ATS:
- Một số quy trình can thiệp lạm dụng ATS.

Chương 2. Sàng lọc, đánh giá ban đầu và chẩn đoán lạm dụng ATS

- Sàng lọc mức độ sử dụng ATS: Chủ yếu dựa bộ công cụ ASSISST: Assist là gì? Ai dùng? Dùng cho ai?; Ở đâu?.
- Đánh giá tổng quan: Mục đích; Nguyên tắc; Nội dung; Khám lâm sàng: Cận lâm sàng.
- Chẩn đoán nghiện: sử dụng tiêu chuẩn ICD-10 hoặc DSM-5; Chẩn đoán hội chứng cai theo hướng dẫn của BHYT;
- Các chỉ số đánh giá trước can thiệp;

Chương 3: Các biện pháp can thiệp tâm lý và hành vi

- Can thiệp ngắn;
- Phỏng vấn tạo động lực và liệu pháp tăng cường động lực;
- Quản lý hành vi tích cực;
- Trị liệu nhận thức hành vi;
- Chương trình điều trị ngoại trú lồng ghép theo mô hình Matrix;
- Can thiệp gia đình.

Chương 4: Điều trị các rối loạn tâm thần trên bệnh nhân lạm dụng ATS

- Chuyển gửi bệnh nhân RLTT đến cơ sở y tế;
- Sàng lọc, chẩn đoán RLTT liên quan ATS;
- Rối loạn tâm thần đồng diễn trên bệnh nhân ATS;
- Hướng dẫn cơ sở y tế tiếp nhận, quản lý, điều trị các đối tượng RLTT do sử dụng ATS;
- Điều trị các RLTT trên bệnh nhân lạm dụng ATS:
- Chỉ số đánh giá điều trị RLTT.

Chương 5: Can thiệp trên một số nhóm bệnh nhân đặc thù

- Nguy cơ nhiễm HIV và biện pháp can thiệp giảm hại;
- Can thiệp trên một số nhóm bệnh nhân đặc thù: BN Điều trị MMT; Người sử dụng ATS vì công việc; MSM; Phụ nữ; Trẻ em và thanh thiếu niên; Tương tác thuốc hoặc chất khác...

Chương 6: Hỗ trợ xã hội với người sử dụng ATS tại cộng đồng

- Khái niệm HTXH;
- Nhân viên hỗ trợ XH: Ai là NVHTXH; Vai trò;
- Các nguyên tắc đối với NVHTXH;
- Các hoạt động HTXH.

Các phụ lục

- Hướng dẫn thực hiện sàng lọc bằng bộ công cụ Assist;
- Chẩn đoán lệ thuộc ATS;
- Hội chứng cai ATS;
- Thang sàng lọc sức khỏe tâm thần;
- Bệnh án điều trị.

**KẾ HOẠCH CAN THIỆP LẠM DỤNG MA TÚY TỔNG
HỢP DẠNG ATS TẠI VIỆT NAM
(Tập trung vào nhiệm vụ của ngành y tế)**

Định hướng chung

- Từng bước hoàn thiện các văn bản hướng dẫn làm hành lang pháp lý cho các cơ sở y tế triển khai can thiệp lạm dụng ATS;
- Nâng cao nhận thức của cộng đồng nói chung và nhóm nguy cơ nói riêng về ATS, tác hại của ATS và các biện pháp can thiệp;
- Xây dựng các tài liệu đào tạo, tập huấn cho cán bộ y tế, cán bộ cộng đồng bao gồm cả đào tạo về nghiện cho sinh viên trong các trường y;
- Nâng cao năng lực cho cán bộ y tế, cán bộ cộng đồng về các can thiệp ATS bao gồm cả chẩn đoán và điều trị rối loạn tâm thần liên quan đến ATS;
- Xây dựng các mô hình can thiệp khác nhau về lạm dụng ATS: Trước mắt tập trung vào các cơ sở điều trị MMT; cơ sở điều trị tâm thần và các mô hình can thiệp tại cộng đồng;
- Tiến hành các nghiên cứu về ATS làm bằng chứng cho xây dựng các can thiệp có hiệu quả;
-

CÁC HOẠT ĐỘNG DỰ KIẾN NĂM 2019 (1)

	Hoạt động	Cơ quan	Thời gian	Đầu ra dự kiến
1	Triển khai nghiên cứu về Thực trạng sử dụng chất kích thích dạng ATS tại một số tỉnh của Việt Nam	Cục AIDS	Quý 2 – 4/	Báo cáo Mô tả về quần thể người sử dụng ma túy tổng hợp ATS 1 số tỉnh của Việt Nam và đề xuất mô hình can thiệp phù hợp
2	Xây dựng Tài liệu truyền thông về ATS	Cục AIDS	Quý 2-3/2019	01 phóng sự, 01 tọa đàm, 01 phim phổ biến kiến thức về ma túy tổng hợp và đĩa phóng sự.
3	Tập huấn ATS cho địa phương	Cục AIDS ĐH Y HN	Quý 3 – 4/2019	Tổ chức 04 lớp tập huấn, mỗi lớp khoảng 32 học viên là BS, TVV cơ sở điều trị MMT tại 32 tỉnh/TP triển khai dự án.
4	Triển khai các hoạt động thử nghiệm can thiệp ATS ngoài cộng đồng và MSM tại nhóm Hải Đăng và Mạng lưới người sử dụng ma túy	ĐH Y HN Cục AIDS	Quý 2 – 3/2019	- 02 lớp tập huấn và 02 cơ sở được thử nghiệm triển khai can thiệp ATS được thực hiện - 100 đối tượng đích được can thiệp bằng các mô hình.
5	Triển khai 02 cuộc truyền thông về tác hại ma túy bao gồm MTTH	Thanh Tra Bộ	Quý 2-4	02 cuộc truyền thông về tác hại ma túy trong đó có ma túy tổng hợp được triển khai
6	Triển khai lồng ghép thanh tra, giám sát công tác PC Ma túy tại 05 tỉnh	Thanh tra Bộ	Quý 2-4	05 tỉnh, thành phố được giám sát công tác Phòng, chống ma túy

CÁC HOẠT ĐỘNG DỰ KIẾN NĂM 2019 (2)

	Hoạt động	Cơ quan	Thời gian	Đầu ra dự kiến
7	Nghiên cứu lượng giá giá trị sàng lọc rối loạn tâm thần của bảng hỏi do CBO sử dụng ở thanh thiếu niên sử dụng ma túy. Thí điểm mô hình chuyển gửi và điều trị rối loạn tâm thần ở người sử dụng ma túy, trong đó có ATS ở một số tỉnh	SCDI và các đơn vị liên quan	tháng 4-6/2019	<ul style="list-style-type: none"> - Nghiên cứu lượng giá giá trị sàng lọc rối loạn tâm thần của bảng hỏi với 300 khách hàng - Thí điểm mô hình CBO sàng lọc và chuyển gửi khách hàng là người sử dụng ATS đến BS
8	Hoàn thiện gói can thiệp ATS và HIV dựa vào cộng đồng, tập huấn và tập huấn nâng cao cho đội can thiệp CBO. Dự kiến cung cấp dịch vụ cho khoảng 5000 thanh niên trẻ sử dụng ma túy, trong đó có MSM, TG, SW.	SCDI và các đơn vị liên quan	T4/2019	<ul style="list-style-type: none"> - Nâng cao năng lực cho CBO để tiếp cận và cung cấp dịch vụ giảm hại cho thanh niên sử dụng ma túy - 5000 người sử dụng ma túy 16-24 tuổi
9	Tập huấn về Liệu pháp Gia đình Đa chiều (MDFT)	SCDI và các đơn vị liên quan	T7/ 2019	-Tập huấn cho 30 cán bộ và giảng viên của Trung tâm Chuyển giao Công nghệ Điều trị Nghiện chất Đại học Y dược TP HCM
10	Tập huấn cho cán bộ của SCDI (và Cục AIDS, Cục PCTNXH), CBO và một số cơ sở điều trị nghiện/methadone về kỹ năng tư vấn cho người sử dụng ATS. Chuyên gia Australia.	SCDI và các đơn vị liên quan	Quý 2 – 3/2019	-Tổ chức tập huấn 3 - 5 ngày về kỹ năng tư vấn cho người sử dụng ATS cho nhân viên tư vấn của các đơn vị

CÁC HOẠT ĐỘNG DỰ KIẾN NĂM 2019 (3)

	Hoạt động	Cơ quan	Thời gian	Đầu ra dự kiến
11	Tiếp tục thực hiện dự án nghiên cứu DRIVE ở Hải Phòng và Nghệ An, can thiệp cho người tiêm chích ma túy nhưng trong đó có cấu phần can thiệp cho người đồng sử dụng ATS	SCDI	Đến năm 2021	- Nghiên cứu can thiệp trong nhóm người tiêm chích ma túy tại Hải Phòng theo dấu khoảng 1.700 khách hàng IDUs
12	Cung cấp thông tin cho báo chí, nâng cao nhận thức về ATS để giảm sự lo sợ, hoang mang, kiến thức về giảm hại và ứng phó thích hợp và tạo sự ủng hộ cho cách tiếp cận mang tính trị liệu một cách có hệ thống	SCDI	Tháng 6/2019	-Tổ chức 01 họp báo (50 nhà báo) xung quanh ngày ma túy thế giới 26/06 - Tổ chức 2 chuyến thực địa đến địa bàn nóng về ma túy tổng hợp
13	Hội thảo chuyên đề về sức khỏe tâm thần	SCDI	Tháng 6/2019	-Tổ chức hội thảo chuyên đề về sức khỏe tâm thần và cách can thiệp cho cộng đồng Người sử dụng ma túy
14	Đào tạo giảng viên nguồn cho các CBOs và cán bộ của SCDI về can thiệp cho người sử dụng ma túy ATS	SCDI	Từ Tháng 4/2019 -7/2019	Lựa chọn 30 các giảng viên nguồn và tổ chức tập huấn Thực hiện đánh giá tình hình sử dụng ATS
15	Hỗ trợ kỹ thuật xây dựng can thiệp HIV trong nhóm người sử dụng ATS	UNODC	2019-2020	Kế hoạch can thiệp dự phòng HIV trong nhóm người sử dụng ATS
16	Tập huấn về bộ công cụ ASSIST, can thiệp ATS và hỗ trợ xã hội cho cán bộ các cơ sở và CBO.	Trường Đại học Lao động - Xã hội (ULSA)	Tháng 3, 4 và tháng 5/2019	25 học viên được cập nhật kiến thức, kỹ năng và có thể sử dụng công cụ ASSIST và các

CÁC HOẠT ĐỘNG DỰ KIẾN NĂM 2019 (4)

	Hoạt động	Cơ quan	Thời gian	Đầu ra dự kiến
17	Sàng lọc bằng công cụ ASSIST đối với các bệnh nhân đang điều trị methadone, can thiệp ngăn, chuyển gửi xét nghiệm HIV và các dịch vụ y tế, xã hội khác. Hỗ trợ kỹ thuật tại cơ sở trong quá trình triển khai hoạt động.	Trường Đại học	Tháng 4- tháng 9/2019	1.200 ca được sàng lọc bằng công cụ ASSIST và can thiệp ngăn;
18	Can thiệp nhóm BN sử dụng ATS theo quy trình của Bộ Y tế + Hỗ trợ kỹ thuật tại cơ sở	Lao động - Xã hội (ULSA)	Tháng 4- tháng 9/2019	120 bệnh nhân sử dụng Meth được cung cấp can thiệp theo hướng dẫn của BHYT
19	Can thiệp hỗ trợ xã hội cho nhóm BN sử dụng ATS (có nội dung HTXH) + Hỗ trợ kỹ thuật tại cơ sở		Tháng 4- tháng 9/2019	60 sử dụng ATS ở cơ sở MMT được cung cấp hỗ trợ xã hội.
20	Điều tra tình hình sử dụng ma túy tổng hợp trong nhóm MSM tại TP Hồ Chí Minh	USAID SHIFT	Q2 – Q4 / 2019	Báo cáo điều tra về tình hình sử dụng ATS trong nhóm MSM và các yếu tố liên quan
21	Đào tạo và hỗ trợ kỹ thuật trực tuyến bằng mô hình ECHO cho các phòng khám methadone tại Việt Nam và các phòng khám ARVs	Đại học Y Dược HCM	Cả năm	Dữ liệu các bài giảng, ca bệnh được thảo luận, chứng nhận cho các khóa đào tạo liên tục, danh sách tham dự viên
22	Bài giảng trực tuyến về can thiệp ATS, chất dạng kích thích, ma túy...	Đại học Y Dược HCM	Cả năm	Bài giảng được hoàn thiện và đào tạo

CÁC HOẠT ĐỘNG DỰ KIẾN NĂM 2019 (5)

Hoạt động	Cơ quan	Thời gian	Đầu ra dự kiến
23 Can thiệp và đánh giá kết quả can thiệp thử nghiệm tại phòng khám MMT quận 4,8 TP. HCM	Đại học Y Dược HCM và các đơn vị liên quan	Tháng 01-05/2019	Báo cáo mô tả và đánh giá hiệu quả mô hình
24 Tổng kết can thiệp ATS		tháng 05/2019	Mô hình can thiệp ATS được tổng kết
25 Tập huấn mô hình sàng lọc sử dụng chất và can thiệp ngăn dựa trên công cụ ASSIST cho các tổ chức dựa trên niềm tin		Tháng 02/2019	Học viên được cấp giấy chứng nhận hoàn thành khóa học và bộ tài liệu biên soạn đầy đủ
26 Tập huấn mô hình sàng lọc sử dụng hàng đá và can thiệp ngăn dựa trên công cụ ASSIST cho các tổ chức cộng đồng		Tháng 03/2019	Học viên được cấp giấy chứng nhận hoàn thành khóa học và bộ tài liệu biên soạn đầy đủ
27 Tập huấn cho Chi Cục Phòng Chống Tệ Nạn Xã Hội TP. HCM, Cần Thơ, Tây Ninh về mô hình can thiệp hàng đá		tháng 9-12/2019	Học viên được cấp giấy chứng nhận hoàn thành khóa học và bộ tài liệu biên soạn đầy đủ
28 Hỗ trợ lồng ghép y học nghiện và HIV vào chương trình đào tạo khoa Y Tế Công Cộng và y khoa (ĐHYD TP. HCM) và các trường tại Tp. HCM		Cả năm 2019	Sinh viên tốt nghiệp định hướng nghiện chất và các bài luận văn tốt nghiệp; Sinh viên tham gia các buổi giảng và thực hành tại phòng khám methadone

Thank you!

FAST TRACK
ENDING AIDS
BY 2030 Is Possible

